

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2025 m. spalio 3 d.
(OR. en)

13260/25

LIMITE

ECOFIN 1247

ENV 894

CLIMA 371

FIN 1118

ECB

EIB

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Kovos su klimato kaita finansavimas

– Tarybos išvadų dėl kovos su klimato kaita finansavimo projektas

**2025 M. TARYBOS IŠVADŲ DĖL TARPTAUTINIO
KOVOS SU KLIMATO KAITA FINANSAVIMO PROJEKTAS**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

1. LABAI SUSIRŪPINUSI ATKREIPIA DĖMESĮ į Pasaulinės meteorologijos organizacijos 2025 m. ataskaitos „Atnaujinta kas dešimtmetį pateikiama klimato informacija“ išvadas, kuriose nurodoma, kad 2024 m. buvo šilčiausi metai istorijoje, nes pasaulinė vidutinė temperatūra prie žemės paviršiaus buvo $1,55 \pm 0,13$ °C aukštesnė už bazinį 1850–1900 m. laikotarpio lygį, ir AKCENTUOJA 2025 m. „Eurobarometro“ apklausos rezultatus, rodančius, kad 85 % europiečių mano, kad klimato kaita kelia didelį susirūpinimą;
2. Dar KARTĄ PATVIRTINA Europos Sąjungos įsipareigojimą siekti Paryžiaus susitarime nustatyto ilgalaikio 1,5 °C temperatūros tikslo. REIŠKIA susirūpinimą dėl didelių ir vis augančių išlaidų, susijusių su neveikimu pasauliniu mastu klimato kaitos srityje. Atsižvelgdama į tai, PABRĖŽIA, kad sprendžiant pasaulinės klimato krizės klausimus būtina dėti tvarias vidaus pastangas ir itin svarbu vykdyti daugiašalius veiksmus bei tarptautinį bendradarbiavimą, kartu padedant sukurti realias ekonomines galimybes ir skatinant tvarų augimą. RAGINA visas Šalis iki COP 30 pateikti nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus kartu su plataus užmojo absoliutaus išmetamo kiekio mažinimo tikslais visos ekonomikos mastu, apimančius visų rūšių šiltnamio efektą sukeliančias dujas, visus sektorius ir kategorijas ir suderintus su ilgalaikiu 1,5 °C temperatūros tikslu, pirmojo bendros pažangos įvertinimo rezultatais ir geriausiais turimais moksliniais duomenimis;
3. AKCENTUOJA, kad kovos su klimato kaita finansavimas tebėra labai svarbus stiprinant vidaus ir daugiašalius klimato politikos veiksmus, ir PABRĖŽIA, kad svarbu užtikrinti jo ekonominį veiksmingumą ir efektyvumą siekiant rezultatų ir jo poveikį vietoje įgyvendinant prasmingus klimato politikos veiksmus, taip pat skaidrų bei įtraukų įgyvendinimą. PRIMENA, kad bendras tikslas per metus sutelkti 100 mlrd. JAV dolerių kovos su klimato kaita finansavimą besivystančioms šalims yra pasiektas ir kad šioje srityje svariai prisidėjo ES bei jos valstybės narės. DAR KARTĄ PATVIRTINA jų įsipareigojimą toliau dirbti, kad tikslas būtų pasiektas kasmet iki 2025 m., ir RAGINA trečiąsias šalis taip pat prisidėti prie šio bendro tikslo įgyvendinimo;

4. DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad ES ir jos valstybės narės yra pasiryžusios reaguoti į neatidėliotiną poreikį iki 2025 m. padvigubinti, palyginti su 2019 m. lygiu, išsivysčiusių šalių besivystančioms šalims teikiamą ir sutelkiamą finansavimą, skirtą prisitaikyti prie klimato kaitos, ir PRIPAŽĮSTA, kad 2022 m. išsivysčiusių šalių atitinkamas indėlis siekė 32,4 mlrd. JAV dolerių. RAGINA toliau didinti klimato, biologinės įvairovės ir tvaraus žemės valdymo darbotvarkių finansavimo sinergijas;
5. PALANKIAI VERTINA 6-ojoje šalių konferencijoje, kuri yra Paryžiaus susitarimo šalių susitikimas (CMA6), priimtą sprendimą dėl naujo kolektyvinio kiekybiškai įvertinto kovos su klimato kaita finansavimo tikslo (NCQG). PRIMENA sprendimą, kuriuo nustatytas tikslas iki 2035 m. kasmet iš įvairių viešų ir privačių, dvišalių ir daugiašalių šaltinių, įskaitant alternatyvius finansavimo šaltinius, skirti ne mažiau kaip 300 mlrd. JAV dolerių besivystančių šalių, kurios yra Konvencijos šalys, klimato politikos veiksams remti, užtikrinant, kad tai būtų daroma prasmingų ir plataus užmojo klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksmų ir skaidraus įgyvendinimo kontekste. PABRĖŽIA, kad, išsivysčiusioms šalims priiimant pirmąjį vaidmenį, sprendimu dėl NCQG numatyta išplėsti įnašų mokėtojų aprėptį siekiant įgyvendinti 300 mlrd. JAV dolerių tikslą. PRIPAŽĮSTA besivystančių šalių, kurios yra Konvencijos šalys, savanorišką indėlį ir savanorišką Šalių ketinimą visus su klimatu susijusius iš daugiašalių plėtros bankų išėinančius srautus ir visą šių bankų sutelkiamą su klimatu susijusį finansavimą įskaičiuoti į pastangas šiam tikslui pasiekti, ir RAGINA visus subjektus, kurie gali tai padaryti, aktyviau siekti padidinti kovos su klimato kaita finansavimą ir prisidėti prie NCQG, atsižvelgiant į kintančias pareigas ir pajėgumus. PALANKIAI VERTINA TAI, kad sprendimas dėl NCQG suteikia pagrindą naujam holistiniam požiūriui siekiant dėti daugiau pastangų pasauliniu mastu dėl kovos su klimato kaita finansavimo;

6. AKCENTUOJA ryžtingus ES vidaus ir tarptautinius veiksmus – nuo politikos formavimo iki investicijų, kuriais prisidedama prie pasaulinių finansavimo priemonių ir visuotinių sprendimų klimato poveikiui mažinti. PRIMENA, kad ES ir jos valstybės narės kartu su Europos investicijų banku (EIB) yra didžiausi tarptautinio viešojo kovos su klimato kaita finansavimo teikėjai, padengiantys didelę lengvatinio ir derinamojo finansavimo dalį. PRIPAŽIŠTA, kad tarptautinis viešasis kovos su klimato kaita finansavimas, įskaitant labai lengvatinėmis sąlygomis teikiamą finansavimą, ir toliau yra būtinas siekiant remti pažeidžiamas šalis ir bendruomenes, ypač tas, kurių gebėjimai prisitaikyti yra riboti ir kurioms klimato kaita daro neproporcingą poveikį, visų pirma mažiausiai išsivysčiusias šalis ir mažas besivystančias salų valstybes (MBSV). PRIPAŽIŠTA, kad šiuo atžvilgiu svarbų vaidmenį atlieka vertikalieji klimato ir aplinkos fondai, ir PRIMENA, kad sprendimu dėl NCQG siekiama toliau dėti pastangas, kad ne vėliau kaip iki 2030 m. metiniai srautai, palyginti su 2022 m. daugiašalių klimato fondų lygiu, būtų padidinti bent trigubai;
7. PABRĖŽIA, kad 2019–2023 m. ES ir jos valstybės narės savo tarptautinį finansinį įnašą į besivystančių šalių prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimą padidino 75 %, o EIB teikiamas prisitaikymo prie klimato kaitos finansavimas besivystančioms šalims nuo 2022 m. padidėjo keturis kartus ir 2024 m. sudarė 31 % ne ES skiriamo kovos su klimato kaita ir aplinkos tvarumo finansavimo. DAR KARTĄ PATVIRTINA nuolatinį ES įsipareigojimą remti ir spartinti bendras pastangas vykdyti prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus, visų pirma remiant pažeidžiamas šalis, kad jos prisitaikytų prie klimato kaitos poveikio, be kita ko, reaguojant į paramos teikėjų dialoguose mūsų besivystančių šalių partnerių išdėstytus poreikius ir prioritetus;
8. PALANKIAI VERTINA didelę pažangą darbe, atliekamame Reagavimo į nuostolius ir žalą fondo kontekste, be kita ko, tai, kad parengtos Barbadoso įgyvendinimo priemonės ir kad pradiniam etape 2025–2026 m. laikotarpiui skiriama 250 mln. JAV dolerių, nustatant, kad ne mažiau kaip 50 % lėšų skiriama mažoms besivystančioms salų valstybėms ir mažiausiai išsivysčiusioms šalims. PAŽYMI, kad ES ir jos valstybės narės iki šiol yra įsipareigojusios skirti finansinių išteklių, kurie sudaro maždaug 68 % visų fondo įsipareigojimų.

9. PALANKIAI VERTINA tai, kad sprendimu dėl NCQG visi subjektai raginami veikti kartu, kad būtų galima padidinti klimato politikos veiksmų finansavimą besivystančioms šalims iš visų viešųjų ir privačiųjų šaltinių ir iki 2035 m. pasiekti, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 1,3 trln. JAV dolerių per metus, ir šiuo atžvilgiu PRIPAŽIŠTA COP 29 ir COP 30 pirmininkaujančių valstybių narių pastangas parengti veiksmų gaires „Nuo Baku iki Beleno: sutelkti 1,3 trln. JAV dolerių“. TIKISI bendradarbiauti su visais subjektais, kad būtų nustatyti veiksmai ir priemonės, padėsiantys pritraukti 1,3 trln. JAV dolerių finansavimą, visų pirma siekiant sutelkti papildomo privačiojo finansavimo besivystančioms šalims. RAGINA imtis tokių veiksmų ir priemonių, kuriomis būtų pritraukta naujų klimato politikos veiksmų finansavimo šaltinių, sudarytos palankesnės sąlygos vidaus ištekliams sutelkti ir būtų pašalintos kliūtys gauti kovos su klimato kaita finansavimą, kartu atsižvelgiant į skirtingus nacionalinius lėšų įsisavinimo ir įgyvendinimo pajėgumus;
10. TIKISI, kad veiksmų gairės „Nuo Baku iki Beleno“ atspindės neatidėliotiną poreikį ir pokyčius skatinantį potencialą pritraukti gerokai daugiau privačiojo kapitalo klimato politikos veiksams finansuoti ir padarys poveikį spartinant būtinas investicijas į visų ekonomikų žaliąją pertvarką. PABRĖŽIA, kad norint pritraukti privačių investicijų, reikia sudaryti palankias sąlygas visais lygmenimis, įtraukti klimato klausimus į makroekonominę, fiskalinę ir finansų politiką bei priemones ir skatinti vidaus ir tarptautinių finansų sistemų sąveikumą. Tai galėtų apimti, be kita ko, anglies dioksido apmokestinimą, iškastinio kuro subsidijų reformas, finansines taisykles, palyginamos ir patikimos su klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimą, viešąsias investicijas, tvarius viešųjų pirkimų procesus ir patikimų bei plataus užmojo nacionalinių klimato srities veiksmų planų, grindžiamų patikimomis investavimo strategijomis ir ekonomiškai efektyviais įgyvendinimo planais, rengimą. AKCENTUOJA, kad svarbu valdyti tiek pertvarkos, tiek fizinę riziką, kad būtų išlaikytas finansų sistemos stabilumas, be kita ko, toliau svarstant su klimatu susijusios rizikos integravimą į prudencines sistemas, šalims pereinant prie nulinio grynojo išmetamųjų teršalų kiekio. TIKISI, kad šie elementai bus aptarti veiksmų gairėse;

11. **PALANKIAI VERTINA** visuotines pastangas kurti ir stiprinti kovą su klimato kaita įgalinančias finansavimo priemones, kaip atspindėta, be kita ko, G20, Finansų ministrų koalicijos dėl klimato politikos veiksmų veikloje ir kitose iniciatyvose. **ATKREIPIA DĖMESĮ** į COP 30 finansų ministrų grupės atliekamą darbą ir jo prioritetus bei numatomus rezultatus. **PABRĖŽIA**, kaip svarbu, kad daugiašaliai plėtros bankai, nacionaliniai plėtros bankai, plėtros finansų įstaigos ir daugiašaliai klimato fondai tvirčiau bendradarbiautų, vadovaudamiesi COP 29 metu pradėtu įgyvendinti veiksmų planu papildomumo ir suderinamumo klausimais ir G20 Tvaraus finansavimo darbo grupės darbu, atliekamu stiprinant tarptautinę kovos su klimato kaita finansavimo struktūrą, kad būtų padidintas daugiašalių klimato fondų poveikis, veiksmingumas ir gebėjimas sutelkti privačias investicijas;
12. **PABRĖŽIA**, kad viešieji finansai, įskaitant lengvatinius viešuosius finansus ir paramą eksporto kreditams, atlieka skatinamąjį vaidmenį pritraukiant privačiojo kapitalo srautus. **PRIMENA** strateginį ES ir jos valstybių narių požiūrį į viešuosius finansus, kuriuo vadovaujantis, be kita ko, finansinės priemonės, pavyzdžiui „Europos darnaus vystymosi fondas +“, naudojamos kaip skatinamojo finansavimo platformos; spartinamas su Pasauline žaliųjų obligacijų iniciatyva susijęs darbas telkiant viešuosius išteklius ir privatųjį kapitalą, kad būtų plečiamos žaliųjų obligacijų rinkos mažų ir vidutinių pajamų šalyse; arba veikiama pagal ES strategiją „Global Gateway“, pagal kurią siūloma įvairių iki 40 mlrd. EUR siekiančių rizikos pasidalijimo priemonių, kad būtų skatinamos didelės investicijos šalyse partnerėse, laikantis Europos komandos principo;
13. **AKCENTUOJA**, kad norint toliau didinti kovos su klimato kaita finansavimą, būtina toliau užtikrinti, kad finansavimo srautai atitiktų išmetamo ŠESD kiekio mažinimo trajektoriją ir klimato kaitai atsparią plėtrą, o finansų struktūros reforma turi būti tęsiama kiekvienoje šalyje ir tarptautiniu mastu. **RAGINA** visus subjektus, įskaitant centines ir vietos valdžios institucijas, tarptautines finansų įstaigas, nacionalinius plėtros bankus, filantropines organizacijas, privačius ir institucinius investuotojus, bendradarbiauti pagal savo įgaliojimus siekiant šio tikslo. **PALANKIAI VERTINA** darbą, atliktą Šarm aš Šeicho dialogo kontekste, kuris padėjo geriau suprasti 2 straipsnio 1 dalies c punktą ir jo ryšį su Paryžiaus susitarimo 9 straipsniu, ir **TIKISI**, kad 7-ajame Paryžiaus susitarimo šalių susitikime (CMA7) Šalys pripažins besiformuojantį sutarimą dėl pagrindinių jo elementų ir nuspręs dėl esminių tolesnių veiksmų, susijusių su 2 straipsnio 1 dalies c punktu;

14. PABRĖŽIA itin svarbų daugiašalių plėtros bankų ir kitų tarptautinių finansų įstaigų vaidmenį didinant kovos su klimato kaita finansavimą iš visų šaltinių ir vykdant atitinkamus pasižadėjimus ir įsipareigojimus, ir RAGINA visus susijusius subjektus remti būtiną daugiašalių plėtros bankų stiprinimą, kad būtų pasiekti plataus masto rezultatai, ir suderinti savo veiksmus su Paryžiaus susitarimo tikslais, kad būtų paspartintas pasaulinių klimato politikos veiksmų įgyvendinimas. Tvirtai REMIA vykdomą jų reformą įgyvendinant G20 veiksmų planą siekiant geresnių, didesnių ir veiksmingesnių daugiašalių plėtros bankų. Tai padės šalims geriau pasiekti darnaus vystymosi tikslus ir paskatinti investicijas mažinant su projektais susijusią riziką, siūlant derinamojo finansavimo sprendimus, finansavimą vietos valiuta, apsidraudimo nuo valiutos rizikos sprendimus, užtikrinant, kad jų kredito rizikos duomenys būtų skaidresni, ir didinant skolinimą lengvatinėmis sąlygomis, taip padedant pritraukti didelio masto privačių investicijų, kartu išsaugant daugiašalių plėtros bankų ilgalaikį finansinį stabilumą ir patikimus kredito reitingus. DAR KARTĄ RAGINA daugiašalius plėtros bankus kuo greičiau laipsniškai nutraukti su iškastiniu kuru susijusį finansavimą (tai įeina į jų pastangas prisiderinti prie Paryžiaus susitarimo tikslų) ir rengti išsamias ataskaitas apie šioje srityje įdėtas pastangas ir padarytą pažangą;
15. PABRĖŽIA, kad reikia toliau nagrinėti novatoriškas galimybes plėsti klimato politikos veiksmų, visų pirma prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, lengvatinio finansavimo šaltinius, be kita ko, taikant tokias priemones kaip anglies dioksido apmokestinimas ir klimato srities veiksmų įgyvendinimui skirtos rinkliavos ir suteikiant daugiau poveikio klimatui neutralizavimo paskatų. PALANKIAI VERTINA didelę pažangą, kurią Šalys padarė pagal Tarptautinės jūrų organizacijos poveikio klimatui neutralizavimo sistemą, kad paremtų jūrų sektoriaus perėjimą prie mažataršės laivybos pasitelkdamos inovacijas, finansus ir tarptautinį bendradarbiavimą, ir šios sistemos potencialą sutelkti novatoriškus klimato politikos veiksmų finansavimo šaltinius. ATKREIPIA DĖMESĮ į Visuotinio solidarumo mokesčių darbo grupės darbą siekiant nustatyti ir plėtoti novatoriškus finansavimo šaltinius, kurie padėtų spręsti visuomenės ir klimato iššūkius, ypač pažeidžiamiausiose šalyse. ATKREIPIA DĖMESĮ į 2025 m. JT vystymosi finansavimo konferencijos Sevilijoje rezultatus, visų pirma dėl tokių novatoriškų priemonių kaip žaliosios obligacijos, iš anksto aptartas finansavimas nelaimių atveju ir su klimatu susijusios skolos priemonės;

16. PRAŠO Europos Komisijos pateikti 2024 m. tarptautinio kovos su klimato kaita finansavimo srautų iš ES, taip pat jos valstybių narių ir Europos investicijų banko, apžvalgą, kad Taryba ją galėtų patvirtinti prieš 30-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferenciją (COP 30).
